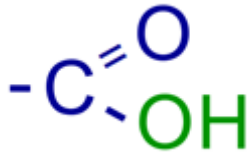

- zápis do sešitu:

KARBOXYLOVÉ KYSELINY

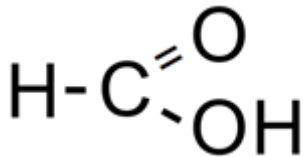
= deriváty uhlovodíků, ve kterých je vázána karboxylová skupina -COOH

→ složeno z karbonylové a hydroxylové skupiny

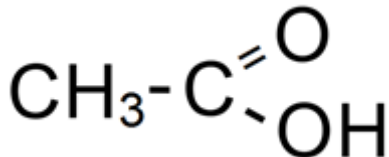
- kys. methanová (mravenčí) HCOOH
- kys. ethanová (octová) CH_3COOH
- kys. propanová (propionová) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$
- kys. butanová (máselná) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{COOH}$

KYSELINA METHANOVÁ - MRAVENČÍ

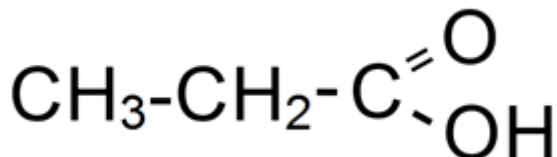
- bezbarvá kapalina
- na vzduchu tzv. dýmá (vypařuje se), má leptavé účinky
- výskyt: v mravenčím jedu, v kopřivách
- tvoří soli – mravenčany
- použití: k výrobě barviv, v gumárenství a v koželužství k odvápnění kůže, jako přídatná látka do potravin (E 236)

KYSELINA ETHANOVÁ - OCTOVÁ

- bezbarvá kapalina ostrého zápachu
- hygroskopická = pohlcuje vzdušnou vlhkost
- použití: ochucení a konzervace potravin (8% ocet), konzervant a regulátor kyselosti (E 260), rozpouštědlo, výroba barviv, plastů, k výrobě syntetických vláken (acetátové hedvábní)
- výroba kyseliny acetylsalicylové (Acylpyrin, Aspirin)

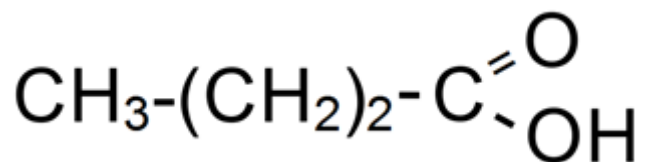
KYSELINA PROPANOVÁ - PROPIONOVÁ

- konzervant (E 280)

- vedlejší produkt kvašení, brání růstu plísní a bakterií

KYSELINA BUTANOVÁ - MÁSELNÁ

- kapalina nepříjemného zápachu
- vzniká rozkladem tuku (máslo) vlivem světla a tepla, tzv. žlukne, což znamená, že je zkažené a silně zapáchá

KARBOXYLOVÉ KYSELINY VÁZANÉ V TUCÍCH

kyselina palmitová $\text{C}_{15}\text{H}_{31}\text{COOH}$

- bílá pevná látka
- vyskytuje se v palmovém oleji
- je obsažena také v másle, sýrech, mléku a mase

kyselina stearová $\text{C}_{17}\text{H}_{35}\text{COOH}$

- bezbarvá, pevná látka
- soli stearany se používají k výrobě mýdel a pracích prostředků

kyselina olejová $\text{C}_{17}\text{H}_{33}\text{COOH}$

- nažloutlá až hnědá kapalina charakteristického zápachu
- je nerozpustná ve vodě
- nachází se v olivovém a hroznovém oleji